

รายการอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2537.

คณะกรรมการจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. การจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2545

จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ. คู่มือแผนการจัดการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ป.1-ม.6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2547.

จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ. พระพุทธศาสนา ชั้น ป.1-ม.6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด, 2547.

ณัฐพัฒน์ ลากุล. หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนา. เอกสารในการสัมมนาเรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอน วิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน" เสนอที่คลองทราย รีสอร์ท เขาใหญ่ จังหวัด นครราชสีมา 28-29 สิงหาคม 2547. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่)

दनัย ปรีชาเพิ่มประสิทธิ์. หลักสูตรการศึกษาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนไทย. เอกสารในการสัมมนา เพื่อติดตามความก้าวหน้าในงานวิจัยเรื่อง "หลักสูตรการศึกษาพระพุทธศาสนาใน โรงเรียนไทย" เสนอที่ศูนย์พุทธศาสนศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. (เอกสารไม่ตีพิมพ์เผยแพร่).

ถวัลย์ มาศจรัส. ปทานุกรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธาร อักษร, 2545.

ทินพันธุ์ นาคะตะ. พระพุทธศาสนากับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สหายบล็อกและการพิมพ์, 2529.

ธีรโชติ เกิดแก้ว. การสอนแบบผู้เรียนคือศูนย์กลางในพุทธศาสนา. วารสารพุทธศาสนศึกษา ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2545). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). กรอบความคิดในการจัดทำสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาใน หลักสูตรใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2545.

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). พระพุทธศาสนากับวิทยาการโลกยุคใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2545.

พระเทพโสภณ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). พระพุทธศาสนากับกระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2545.

- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2543.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพฯ : เอก.อาร์.พรินต์ติ้งแมส โปรดักส์ จำกัด, 2542.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2545.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). การพัฒนาจริยธรรม. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก จำกัด. 2540.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). การศึกษากับการวิจัยเพื่ออนาคตของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก จำกัด. 2542.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). ปฏิรูปการศึกษาพระพุทธศาสนาจะไปอยู่ไหน. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก จำกัด. 2544.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต).. การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก จำกัด. 2539.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต).. ทำไมคนไทยจึงเรียนพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม, 2533.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต).. การสร้างบัณฑิตหรือการศึกษาเพื่อเพิ่มผลผลิต. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม, 2542.
- พระพุทธโฆสะ. พระวิสุทธิมรรค. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มูลนิธิภูมิพล โภกขุ, 2536.
- พระราชวรมุนี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). การคณะสงฆ์กับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2542.
- บรรจบ บรรณรุจิ. อสีติมหาสาวก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2544
- ปราณี วิรุทธวนิชย์. การสอนศีลธรรมในโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, แผนกศึกษาศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พ.ศ. 2515.
- พรเลขา ตูลารักษ์. การสอนวิชาศีลธรรมในโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, แผนกศึกษาศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พ.ศ. 2517.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอส ที เพรส จำกัด, 2542.
- วิทย์ วิศทเวทย์. ปรัชญาการศึกษาแนวพุทธ แนวทางและปัญหา. วารสารพุทธศาสนศึกษา ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2537). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สมศักดิ์ บุญปู. พระสงฆ์กับการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2547.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด, 2543.

บรรณานุกรม

- ตติยสมันตปาสาทิกา อรรถกถาพระวินัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2536.
- ทิพาพร ศิริจันทร์. การศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรพระพุทธศาสนาระดับมัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.
- พระโสภณคณาภรณ์, นักศึกษาสงสัย. กรุงเทพฯ : กิตติวรรณ, 2522.
- ประเวศ วะสี, พระพุทธศาสนากับจิตวิญญาณสังคมไทย ประเด็นวิจัยศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.
- ประสาร ทองภักดี. พุทธวิธี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- ปรีชา ช่างขวัญเย็น, พระพุทธศาสนาชั้น ม.1-ม.6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2548.
- พื่น ดอกบัว. พระพุทธศาสนากับคนไทย. กรุงเทพฯ : โสภณการพิมพ์, 2542.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. โรงเรียนวิถีพุทธ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย, 2547.
- มานพ นักการเรียน. พระพุทธศาสนากับโลกปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช-
วิทยาลัย, 2544.
- วศิน กาญจนวณิชกุล สมชัย ศรีนอก. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2545.
- ศุภวรรณ รัตนภูษา. พัฒนาของหลักสูตรและการสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษาตั้งแต่
พ.ศ. 1826-2530. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, ภาควิชาประถมศึกษาจุฬาลง-
กรณ์มหาวิทยาลัย. 2534.
- สนิท ศรีลำแดง. พระพุทธศาสนา : กระบวนทัศน์ใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช-
วิทยาลัย, 2544.
- สนิท ศรีลำแดง. พุทธศาสนากับการศึกษา : ภาคทฤษฎีความรู้. กรุงเทพฯ : นีลนารการพิมพ์, 2534.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. พระไตรปิฎกสำหรับประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2530.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามกุฏราช-
วิทยาลัย, 2537.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายสุชีพ ปุญญานุภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหา
มกุฏราชวิทยาลัย, 2547.
- สุนทร ณ รังษี. พุทธปรัชญาจากพระไตรปิฎก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2543.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. พุทธวิธีสอนจากพระไตรปิฎก. กรุงเทพฯ : เพชรรุ่งพิมพ์ จำกัด, 2540.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. พุทธศาสนา : ทศนะและวิจารณ์. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด,
2529.

ภาคผนวก

ที่ พิเศษ/๒๕๔๘

ศูนย์พุทธศาสน์ศึกษา คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

เรียน

เรื่อง ขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลและสัมภาษณ์

ด้วย พระมหาพิทักษ์ สีนาลาด นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาพุทธศาสน์ศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังทำวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน : THE PROBLEMS OF LEARNING AND TEACHING BUDDHISM IN SCHOOLS" เพื่อเรียบเรียงเป็นวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรพุทธศาสน์ศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิจัยนี้ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนและเพื่อเสนอแนะทางออกและวิธีการแก้ไขปัญหา

ดังนั้น จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านและทางโรงเรียนในการให้ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม และสัมภาษณ์เพื่อประโยชน์ในการทำวิจัยต่อไป และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ปรีชา ช่างขวัญยืน)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรพุทธศาสน์ศึกษา

แบบคำถามสัมภาษณ์สำหรับผู้สอน

คำถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สอน
- ส่วนที่ 2 ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา
- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง

- ก. ตอบคำถามหรือเขียนข้อความในช่องว่างของแต่ละข้อที่ตรงกับความเป็นจริง
- ข. ตอบคำถามใน ส่วนที่ 2-3 ตามความเป็นจริง โดยบันทึกคำสัมภาษณ์ในเครื่องเล่น MP 3

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สอน

1. เพศ
2. อายุ ปี
3. การสมรส
4. วุฒิการศึกษา วิชาเอก
5. ท่านสอนวิชาพระพุทธศาสนามาเป็นระยะเวลา ปี
6. ท่านเคยผ่านการอบรม สัมมนา ฯลฯ การเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา จำนวน ครั้ง

ส่วนที่ 2

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ครูสอน

1. ท่านจบการศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนาหรือไม่ เพราะเหตุใดจึงสอนวิชาพระพุทธศาสนา ?
.....
.....
2. ท่านมีวิธีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาแบบใด ท่านเข้าใจการสอนวิชาพระพุทธศาสนาแบบบูรณาการอย่างไร ?
.....
.....

3. การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของท่านเป็นไปในลักษณะบูรณาการเชื่อมโยงกับวิชาอื่นหรือไม่ เพราะอะไร ?

.....

.....

4. ท่านคิดว่า ผู้บริหารในระดับต่างๆ ของโรงเรียน สนับสนุน ให้ความสำคัญแก่วิชาพระพุทธศาสนา มากน้อยเพียงใด ?

- สนับสนุน ส่งเสริมด้านงบประมาณ
- การส่งครูเข้าอบรมเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

.....

.....

หลักสูตร

5. ท่านคิดว่า หลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตร พ.ศ. 2544 มีความเหมาะสมกับช่วงวัยผู้เรียนหรือไม่ อย่างไร ?

- การกำหนดเวลา
- เนื้อหาสาระตามช่วงวัย
- การวัดผลประเมินผล

.....

.....

6. ท่านคิดว่าการสอนในส่วเนื้อหาสาระวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตร พ.ศ. 2544 สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริงหรือไม่ ?

.....

.....

7. ท่านคิดว่า การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของท่านประสบปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ?

.....

.....

นักเรียน

8. ท่านคิดว่า วิชาพระพุทธศาสนาได้รับความสนใจจากนักเรียนมากน้อยเพียงใด ?

.....

.....

9. ในขณะที่ท่านสอน ท่านได้จัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาหรือไม่ อย่างไร ?

.....

.....

10. ท่านคิดว่า การสอนวิชาพระพุทธศาสนาประสบความสำเร็จในแง่การเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนให้ดีขึ้นมากน้อยเพียงใด ?

.....

.....

ส่วนที่ 3

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

11. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

แบบคำถามสัมภาษณ์สำหรับผู้เรียน

คำถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เรียน
ส่วนที่ 2	ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา
ส่วนที่ 3	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง

- ค. ตอบคำถามหรือเขียนข้อความในช่องว่างของแต่ละข้อที่ตรงกับความเป็นจริง
- ง. ตอบคำถามในส่วนที่ 2-3 ตามความเป็นจริง โดยบันทึกคำสัมภาษณ์ในเครื่องเล่น MP 3

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เรียน

1. เพศ กำลังศึกษาในระดับชั้น
2. อายุ ปี
3. นับถือศาสนา
4. เคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาจำนวน ครั้ง

ส่วนที่ 2

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา

นักเรียน

1. นักเรียนมีทัศนคติ(ความรู้สึก)ต่อวิชาพระพุทธศาสนาอย่างไร ?
.....
.....
2. นักเรียนคิดว่า จำเป็นหรือไม่ที่ต้องเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ?
.....
.....
3. นักเรียนคิดว่า เนื้อหาสาระวิชาพระพุทธศาสนาที่เรียนที่สอนมีประโยชน์ต่อการเรียนหรือการสอบในระดับสูงขึ้นไปมากน้อยเพียงใด และนักเรียนมีความสนใจที่จะศึกษาวิชาพระพุทธศาสนาในระดับสูงขึ้นไปหรือไม่ ?
.....
.....

ครูสอน

4. โดยส่วนมากครูผู้สอนได้สอนวิชาพระพุทธศาสนาด้วยวิธีการ(รูปแบบ)ใด ?
.....
.....
5. นักเรียนคิดว่า ครูสอนมีความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาจริงมากน้อยเพียงใด ?
.....
.....
6. นักเรียนคิดว่า ครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาได้สอนแบบบูรณาการเชื่อมโยงกับวิชาอื่น และนักเรียนได้บูรณาการกับวิชาอื่นหรือไม่ ?
.....
.....
7. ครูได้จัดหรือนักเรียนได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนวิชาพระพุทธศาสนาหรือไม่ ?
.....
.....

หลักสูตร

8. นักเรียนคิดว่า เนื้อหาสาระหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตร พ.ศ. 2544 มีความเหมาะสม (ความยาก-ง่าย)กับช่วงวัยของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด ?
.....
.....
9. นักเรียนคิดว่า เนื้อหาสาระวิชาพระพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด ?
.....
.....

ส่วนที่ 3**ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ**

10. ข้อเสนอแนะ
.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ – นามสกุล	พิทักษ์ สีนาลาด
วันเดือนปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ 28 เมษายน 2520
สถานที่เกิด	จังหวัดสกลนคร
วุฒิการศึกษา	น.ธ. เอก, ป.ธ. 5, พธ.บ.(เกียรตินิยม) ม. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ทุนการศึกษา	บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมฉลองในวโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุ ครบ 72 พรรษา พ.ศ. 2546 (2 ปี : 4 ภาคการศึกษา)
ทุนสนับสนุนการวิจัย	- บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2548 - วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม พ.ศ. 2548

